

Advies in het kader van het evaluerend
ontwerpen voor de besluitvorming over de
woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
Stedenbouwkundig Programma van Eisen
Steigereiland

9 september 1998

039-62

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het bestuur van de Gemeente Amsterdam
t.a.v. ir. K.W. de Boer
directeur Dienst Ruimtelijke Ordening
Postbus 2758
1000 CT AMSTERDAM

uw kenmerk

uw brief
29 juni 1998

ons kenmerk
U482-98/Sc/nm/ab/039-63

onderwerp
tweede advies over IJburg in het kader
van het evaluerend ontwerpen, SPvE
Steigereiland

doorkiesnummer
(030) 234 76 00

Utrecht,
9 september 1998

Geacht bestuur,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen over het concept-Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het zogenoemde evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg.

Hierbij bied ik u het gevraagde advies aan.

Dit advies is het tweede advies in het kader van het evaluerend ontwerpen voor IJburg.

De Commissie gaat er -op grond van uw brief van 15 januari 1996- vanuit dat nog meer verzoeken om advies zullen volgen. Zij zal gaarne vernemen welke verdere stappen in de planontwikkeling voor IJburg daarvoor in aanmerking kunnen komen en op welke wijze u gebruik zult willen maken van de aanbevelingen in het onderhavige advies.

Hoogachtend,

ir. M.M.U. van Dis
voorzitter van de werkgroep evaluerend
ontwerpen IJburg-Amsterdam

Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen voor de
besluitvorming over de woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland

uitgebracht aan het gemeentebestuur van Amsterdam door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Evaluerend ontwerpen Woningbouwlocatie IJburg-Amsterdam,

de secretaris

drs. J.J. Scholten

de voorzitter

ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 9 september 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Toetsingskader voor het advies	3
3. Toetsing van de milieuaspecten in het concept-stedenbouwkundig programma van eisen Steigereiland	4
3.1 Algemeen Oordeel	4
3.2 Toetsing per onderwerp aan de hand van het toetsingskader	5
3.2.1 De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg	5
3.2.2 De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem.	5
3.2.3 Het gebruik van het MPS	5
3.2.4 De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan	6
3.2.5 De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg	7
3.2.6 De ontwikkelingen sedert de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden	7
3.2.7 De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland	7
3.2.8 De functie-indeling en ontsluiting van het Steigereiland, de modal split en de parkeermogelijkheden	7
3.2.9 De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland	8
3.2.10 De milieukwaliteit van het Steigereiland	9
3.2.11 De ecologie op het Steigereiland en in de omgeving	9

Bijlagen

1. Brief van de gemeente Amsterdam d.d. 15 januari 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg
2. Antwoord van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 19 februari 1996 aan de gemeente Amsterdam op de brief, vernoemd in bijlage 1
3. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 10 april 1996 aan de Ministers van VROM en LNV in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen

4. Brief van de Minister van VROM, d.d. 25 april 1996 aan de gemeente Amsterdam met instemming tot inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen
5. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 19 juni 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over de eerste documenten die zijn verschenen in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen
6. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 29 juni 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen
7. Brief van de projectgroep IJburg d.d. 2 september 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. met aanvullende informatie voor de advisering.
8. Projectgegevens
9. Reactie van de gemeente Amsterdam d.d. 16 augustus 1996 op het advies van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 13 augustus 1996

1. INLEIDING

Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft in september 1996 besloten om de stad aan de oostzijde, in het IJmeer, uit te breiden met een gebied waar in totaal ca. 18.000 woningen kunnen worden gebouwd. Deze woningbouwlocatie, IJburg geheten, zal in fasen worden uitgevoerd door landaanwinning, deels door ophoging, deels door inpoldering. Voor de realisering van IJburg waren en zijn verschillende besluiten nodig die voor een deel met behulp van milieueffectrapportage (m.e.r.) tot stand kwamen en nog zullen komen. De m.e.r.-plichtige besluiten betreffen de planologische inpassing van de nieuwe woningbouwlocatie en de landaanwinning voor de verschillende eilanden waaruit IJburg zal bestaan: het Haveneiland, de Rieteilanden, het Steigereiland, het Strandeiland en het Buiteneiland.

Tijdens de beoordeling van het milieueffectrapport (MER) voor de tweede fase van IJburg en ook in het Planonderdeel IJburg van het project ROM-IJmeer werd ingezien dat de m.e.r.-procedures die werden uitgevoerd voor de verschillende m.e.r.-plichtige besluiten voor IJburg slechts momentopnamen vertegenwoordigen in de doorlopende dynamiek van het ontwerpproces voor de nieuwe woningbouwlocatie. Ook nadat de m.e.r.-plichtige besluiten zijn genomen, moeten nog belangrijke beslissingen worden genomen over milieuaspecten onder meer in de diverse stedenbouwkundige programma's voor de verschillende eilanden van IJburg. Het zogeheten evaluerend ontwerpen is het antwoord van de gemeente Amsterdam en de betrokken partijen in het project ROM-IJmeer op de geconstateerde discrepantie tussen het doorlopende ontwerpproces en de diverse m.e.r.'s als momentopnamen daarin. In het evaluerend ontwerpen komt elke planningsstap tot stand met behulp van een toetsing van de consequenties daarvan waaronder die voor het milieu.

De gemeente Amsterdam heeft per brief van 15 januari 1996 (zie bijlage 1 bij dit advies) aangegeven het op prijs te stellen indien de Commissie voor de milieueffectrapportage zou kunnen bijdragen aan het evaluerend ontwerpen door vrijwillige toetsingen van de milieuaspecten tijdens verschillende stappen in het ontwerpproces die volgen op de m.e.r.-plichtige besluiten over IJburg. Per brief van 19 februari 1996 (zie bijlage 2 bij dit advies) antwoordde de Commissie voor de m.e.r. positief te staan tegenover het verzoek van de gemeente Amsterdam. Omdat de gewenste inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. geen onderdeel uitmaakt van de formele m.e.r.-procedure is daarvoor de instemming benodigd van de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) als verantwoordelijken voor de correcte toepassing van het instrument m.e.r. Dit had tot gevolg dat de gemeente Amsterdam per brief van 10 april 1996 (zie bijlage 3 bij dit advies) de ministers van VROM en van LNV verzocht in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het evaluerend ontwerpen. Per brief van 25 april 1996 (zie bijlage 4 bij dit advies) gaven de ministers de gevraagde instemming. Dit stelde de gemeente Amsterdam in staat om per brief van 19 juni 1996 (zie bijlage 5 bij dit advies) de Commissie voor de m.e.r. voor de eerste maal te vragen te adviseren bij het evaluerend ontwerpen betreffende de toetsing van de Nota van Uitgangspunten (NVU) "Ontwerp voor IJburg" en

het Stedenbouwkundig programma van eisen "Haveneiland en Rieteilanden" als eerste onderdeel van uitvoering van IJburg.

De Commissie voor de m.e.r. bracht de gevraagde advisering uit op 13 augustus 1996.

Per brief van 29 juni 1998 (zie bijlage 6 bij dit advies) verzocht de gemeente Amsterdam de Commissie voor de m.e.r. voor de tweede maal te adviseren in het kader van het evaluerend ontwerpen. Ditmaal betreft het verzoek het concept-Stedenbouwkundig programma van eisen (SPvE) voor het Steigereiland dat is gepland tussen het Haveneiland en het Zeeburgereiland.

Tijdens een gesprek met de Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam op 3 september 1998 ontving de Commissie voor de m.e.r. aanvullende informatie betreffende de volgende onderwerpen:

- milieuzonering langs het tracé van de 380 KV leiding;
- werkprogramma milieumaatregelen IJburg;
- cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg;
- ontwerp waterkeringen inzake overhoogtes waterkeringen;
- waterplan Haveneiland en Rieteilanden.

De Commissie kreeg daarbij het verzoek om deze aanvullende informatie bij de toetsing te betrekken (zie bijlage 7 bij dit advies). Met het oog op het eerder gemaakte verzoek van Amsterdam dat het advies uiterlijk 11 september ontvangen dient te zijn, is het de Commissie op deze korte termijn slechts gelukt de aanvullende informatie in het advies te verwerken betreffende de milieuzonering langs de hoogspanningsleiding, de cultuurhistorische waarden en het ontwerp waterkeringen. De aanvullende informatie over de beide resterende onderwerpen is te omvangrijk om in zo'n korte tijd te verwerken. Die informatie heeft de Commissie in dit stadium dus voor kennisgeving moeten aannemen.

De samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. die het onderhavige advies opstelde is gelijk aan de werkgroep die het advies uitbracht over de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden. Deze werkgroep (zie bijlage 8 bij dit advies) treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies als 'de Commissie' aangeduid.

De opbouw van dit advies is als volgt. In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader gegeven dat ten dele is gebaseerd op het toetsingskader dat de Commissie hanteerde in haar advies van 13 augustus 1996 over de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie haar oordeel over het concept-SPvE voor het Steigereiland en in het bijzonder de milieuaspecten daarin met aanbevelingen voor verdere aandacht en uitwerking.

2. TOETSINGSKADER VOOR HET ADVIES

In het toetsingsadvies over de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden d.d. 13 augustus 1996 formuleerde de Commissie een toetsingskader op basis waarvan de behandeling van de milieuaspecten in die beide documenten kon worden beoordeeld. Omdat deze aanpak goed beviel en ook omdat zij in lijn is met de systematiek van m.e.r., heeft de Commissie voor dit advies eveneens eerst een toetsingskader opgesteld. Zij grijpt daarbij terug op het toetsingskader in haar advies voor de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden alsook op opmerkingen en aanbevelingen in andere toetsingsadviezen van de Commissie over MER'en voor IJburg (en met name die van 12 april en 16 september 1996).

Het toetsingskader voor het SPvE voor het Steigereiland omvat een algemeen deel en een deel dat specifiek het Steigereiland betreft.

In het algemene deel gaat het erom dat aan de hand van de daarin genoemde aspecten die ook ten dele worden genoemd in de NvU, Ontwerp voor IJburg kan worden nagegaan in hoeverre vordering is gemaakt in de nadere invulling van belangrijke leemten in kennis die geheel IJburg betreffen. Dit is in lijn met de reactie van het bevoegd gezag d.d. 16 augustus 1996 (zie bijlage 9 bij dit advies) op het toetsingsadvies van de Commissie van 13 augustus 1996 over de NvU en de SPvE Haveneiland en Rieteilanden. In die reactie laat de gemeente Amsterdam de Commissie weten dat zij te zijner tijd schriftelijk zal worden geïnformeerd over haar aanbevelingen voor de verdere planontwikkeling.

Met het specifieke deel helpt het toetsingskader in de beoordeling van de aandacht die in het SPvE is gegeven aan het milieu in het ontwerp en de uitvoering van het Steigereiland.

Algemeen toetsingskader

- De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg
- De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem¹].
- Het gebruik van het milieuprestatiesysteem (MPS) als een manier van vastleggen van afspraken op het milieugebied die tijdens het evaluerend ontwerpen creatieve afwegingen, uitruilen van verschillende aspecten en optimalisaties mogelijk maakt.
- De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan.
- De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg en de mogelijkheid van aanwezigheid van oude bewoningsresten en belangrijke historische scheepswrakken.

1 Het Eemmeer, het Goomeer en het IJmeer zijn op 18 november 1994 aangewezen door de minister van LNV als EG-Vogelrichtlijngebied. Tevens is het IJmeer aangeduid als 'Important Bird Area' in een studie voor de EG door de International Council for Bird Preservation in 1989. Op grond daarvan zou de beschermingsformule van de EG-Vogelrichtlijn van toepassing kunnen zijn. In die formule is compensatie verplicht van natuurwaarden die verloren gaan als gevolg van de ingreep.

Specifiek toetsingskader voor het Steigereiland

- De ontwikkelingen sedert de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden, waaronder de beslissing over het niet omhangen van de 380 kV leiding en de beslissing van de Gemeenteraad van Amsterdam tot ontwikkeling van het Zeeburgereiland tot woningbouwlocatie.
- De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland en de verschillende woongebieden op het eiland.
- De indeling van het Steigereiland naar functies op inrichtingsniveau, de ontsluiting van het Steigereiland en de modal split alsook de parkeermogelijkheden voor bewoners en bezoekers.
- De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland (Zeeburgereiland, Haveneiland, IJmeer, Diemerzeedijk en Waterland).
- De milieukwaliteit van het Steigereiland inclusief de invloed daarop van effecten van andere activiteiten rondom het Steigereiland (de RWZI op het Zeeburgereiland, de A10; de sanering van de Diemerzeedijk, de 380 kV leiding).
- De ecologie op het Steigereiland alsook die van het binnenwater en de kustzone.

3. TOETSING VAN DE MILIEUASPECTEN IN HET CONCEPT-STEDENBOUWKUNDIG PROGRAMMA VAN EISEN STEIGEREILAND

3.1 Algemeen Oordeel

Het SPvE voor het Steigereiland wijkt op belangrijke onderdelen af van de NvU, Ontwerp voor IJburg van mei 1996. De oorzaken daarvoor zijn vermeld in de inleiding van het SPvE waar staat dat de uitgangssituatie en de context van het eiland sedert de NvU zijn gewijzigd.

Ten eerste is besloten het tracé van de 380 kV leiding die over het Steigereiland loopt te handhaven. Dit betekent dat in het ontwerp een honderd meter brede milieuzonering langs het tracé moet worden opgenomen waarin geen woonbebouwing mag worden gerealiseerd.^{2]}

Ten tweede heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten dat ook het Zeeburgereiland als woningbouwlocatie zal worden ontwikkeld. Dat houdt in dat het Steigereiland gezien moet worden als een schakel tussen de ontwikkelingen in IJburg en op het Zeeburgereiland. In haar advies van 13 augustus 1996 had de Commissie er op gewezen dat de aanwezigheid van het Zeeburgereiland een knelpunt vormt in de samenhang van IJburg met het bestaande stedelijke ge-

2 Op blz 30 van het SPvE staat dat deze zone gewenst is in verband met mogelijke gezondheidsrisico's ten gevolge van het electromagnetisch veld. Er bestaan verschillende studies naar mogelijke gezondheidsrisico's vanwege het electromagnetisch veld van hoogspanningsleidingen. De Commissie heeft geconstateerd dat deze studies zijn betrokken in de planvorming. De Commissie raadt aan de mogelijk nieuwe ontwikkelingen op dit punt te blijven volgen om mogelijke vragen over gezondheidsrisico's en de zonering langs de leiding onder toekomstige bewoners van het Steigereiland te kunnen beantwoorden.

bied (Amsterdam-Oost en het Oostelijk Havengebied). In het SPvE van het Steigereiland wordt een concept gepresenteerd dat dit knelpunt wegneemt.

De bewondering die de Commissie reeds in haar advies d.d. 13 augustus 1996 uitdrukte over de manier waarop IJburg is ingebed in zijn omgeving zowel in stedenbouwkundige als in landschappelijke zin, is na de bestudering van dit SPvE verder gegroeid. Ook de wijze waarop de beslissing om de 380 kV leiding niet te verhangen is vertaald in het herziene ontwerp van het Steigereiland heeft geleid tot een aantrekkelijk resultaat. Met name de inrichting van de Steigerdam en de Waterbuurt die liggen in het tracé van de 380 kV leiding getuigt van een praktische en creatieve benadering.

Naast dit algemene positieve oordeel heeft de Commissie ook kritische opmerkingen. Die behoren ten dele bij de onderwerpen die in het toetsingskader (paragraaf 2) van dit advies zijn aangegeven. Deze kritische opmerkingen zijn gepresenteerd in de navolgende paragraaf 3 van dit advies. Onder de kritische opmerkingen bevinden zich ook onderwerpen die de planvorming en het milieu van IJburg als geheel aangegaan. De Commissie wil daarmee voorkomen dat aspecten die geheel IJburg betreffen op de achtergrond zouden raken door de aanpak tijdens het evaluerend ontwerpen van presentatie van deelstudies over deelgebieden en deelonderwerpen van IJburg.

3.2 Toetsing per onderwerp aan de hand van het toetsingskader

3.2.1 De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg

Het SPvE Steigereiland voegt aan dit onderwerp weinig nieuwe informatie toe behalve de gestelde ambitie dat de kwaliteit van het af te sluiten binnenwater niet slechter mag zijn dan die van het buitenwater. Uit nader onderzoek zal moeten blijken hoe dat gerealiseerd kan worden. Voor het overige verwijst de Commissie naar haar aanbeveling voor dit (en het volgende) onderwerp naar haar advies d.d. 13 augustus 1996 en ook naar paragraaf 3.2.10 van het onderhavige advies.

3.2.2 De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem

Het SPvE Steigereiland presenteert voor dit onderwerp geen relevante nieuwe informatie.

3.2.3 Het gebruik van het MPS

In de NvU, Ontwerp voor IJburg is het principe van het Milieuprestatiesysteem (MPS) uiteengezet in termen van de ambitieniveaus en maatregelen die moeten leiden tot realisatie van die niveaus. Bij het vaststellen van de SPvE's voor de deelgebieden wordt ook het MPS vastgesteld met de vereiste scores volgens een puntensysteem. De bouwplannen zullen vervolgens bij indiening worden ge-

toetst aan de te behalen aantallen punten op vijf milieuthema's: water, verkeer en geluid, bouwen en grondstoffen, natuur en energie.

In de paragrafen 5.4 en 5.5 van het SPvE Steigereiland zijn deze thema's met hun ambitieniveaus in het MPS voor het Steigereiland behandeld. Voor sommige van deze deelthema's zijn de scores gekwantificeerd (b.v. voor het thema energie door middel van de vereiste energieprestatie op locatie en voor het thema duurzaam bouwen in de hoogte van het bedrag dat per woning minimaal geïnvesteerd dient te worden aan woninggebonden milieumaatregelen). Bij andere thema's zijn de ambitieniveaus in kwalitatieve zin aangegeven (b.v. voor het thema water is gesteld dat de goede waterkwaliteit van het af te sluiten binnenwater moet worden gewaarborgd). Dit verschil in de mate van uitwerking van ambitieniveaus voor de verschillende thema's wekt de indruk van onevenwichtigheid in het MPS. **De Commissie constateert dat de ambitieniveaus voor het MPS hoog gesteld zijn. Bij de realisatie daarvan zal een aantrekkelijke milieukwaliteit kunnen ontstaan. De maatregelen die nodig zijn om de ambitieniveaus te halen op het Steigereiland zijn in het SPvE in algemene zin aangegeven. Nader onderzoek en uitwerking zijn daarvoor nodig, zo staat op verschillende plaatsen in de hoofdstukken 5.4 en 5.5 van het SPvE Steigereiland geschreven. Het is de Commissie daarom nu nog niet mogelijk een oordeel uit te spreken over de haalbaarheid van de ambitieniveaus en de effectiviteit van de maatregelen om die niveaus te kunnen halen.**

De Commissie merkt hierbij verder op dat een tijdige uitwerking wenselijk is, opdat niet de ambitieuze voornemens van de gemeente Amsterdam onder druk van de tijd, vanwege een gebrek aan voldoende inzicht en mogelijk ook vanwege een gebrek aan financiële middelen in de realisatiefase alsnog teruggeschroefd moeten worden.

3.2.4

De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan

Reeds in haar adviezen over de m.e.r. voor de planvorming van Amsterdam Nieuw-Oost (tussen 1983 en 1989) heeft de Commissie benadrukt dat de verontreiniging op en langs de Diemerzeedijk en de sanering daarvan van invloed zijn op het woon- en leefmilieu van de nieuwe woningbouwlocatie in het IJmeer. Het mogelijk falen van het saneringssysteem dat gekozen is voor de beheersing van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk houdt dus een potentieel effect in voor het woon- en leefmilieu van IJburg. In haar toetsingsadvies d.d. 16 september 1996 over het MER Landaanwinning IJburg, eerste fase gaf de Commissie een oordeel over de behandeling van het faalkansscenario in dat MER (voor de concessieverlening) en enkele bijbehorende documenten. De Commissie concludeerde in dat advies dat het faalkansscenario een goede en systematische kwalitatieve analyse geeft van de mogelijke factoren die kunnen leiden tot het vrijkomen van verontreinigingen. De kwantitatieve uitwerking tot en met de effectbeoordeling en de bijbehorende mitigerende maatregelen waren toen nog niet beschikbaar. De Commissie gaf in september 1996 daarom de aanbeveling om in het kader van het evaluerend ontwerpen de terugkoppeling

vanuit mogelijke faalwijzen naar maatregelen op technisch, organisatorisch en operationeel niveau te onderzoeken.

De Commissie heeft begrepen dat het in de bedoeling lag om tegelijkertijd met het concept van het SPvE Steigereiland dit laatste deel van de faalkansanalyse te presenteren. Het projectbureau IJburg liet echter weten dat dit toch niet mogelijk bleek te zijn maar dat het betreffende document later aan de Commissie zal worden voorgelegd voor beoordeling.

3.2.5 **De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg**

In het toetsingsadvies van 13 augustus 1996 in het kader van het evaluerend ontwerpen concludeerde de Commissie dat die elementen van de cultuurhistorie die zichtbaar en herkenbaar zijn in het landschap voldoende goed beschreven zijn. Dat gold niet voor het onderdeel van de cultuurhistorie dat behoort tot het bodemarchief. De tot dan toe gepresenteerde documenten besteedden daaraan geen aandacht.^{3]} De Commissie constateert dat het concept-SPvE Steigereiland ook geen informatie verstrekt over het bodemarchief en hoe bij de planvorming daarmee rekening is en zal worden gehouden. Naar aanleiding van deze constatering heeft de gemeente Amsterdam de Commissie geïnformeerd over de beslissing van de gemeente in februari 1997 om geen oudheidkundig bodemonderzoek te verrichten in het plangebied van IJburg. Deze beslissing kwam tot stand na overleg tussen de afdeling Archeologie van het Stedelijk Beheer Amsterdam en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort.

3.2.6 **De ontwikkelingen sedert de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden**

Deze ontwikkelingen zijn in het SPvE Steigereiland aangegeven. Voor de bepaling van de milieubelasting op het Steigereiland en dus voor de uitwerking van het MPS zie ook paragrafen 3.2.3 en 3.2.10.

3.2.7 **De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland**

De informatie in het SPvE paragraaf 5.1 over de ophoogmethode en de waterkeringen geeft geen aanleiding tot het maken van nieuwe opmerkingen. De Commissie vraagt wel aandacht voor de consequenties van mogelijke veranderingen in het peilbeheer van het IJsselmeergebied.

3.2.8 **De functie-indeling en ontsluiting van het Steigereiland, de modal split en de parkeermogelijkheden**

Op blz. 24 van het SPvE wordt de mogelijkheid van de vestiging van bedrijvigheid in milieucategorie III aan de westkant van het eiland in de geluidszone van de A10 gesuggereerd. De tekst geeft aan dat het bestemmingsplan IJburg uitsluitend categorie I en II bedrijven toestaat. Wat gaat er gebeuren?

3 In een inspraakreactie d.d. 14 september 1994 in het kader van de m.e.r. IJburg bepleitte de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek uitvoering van een archeologische vooronderzoek.

De Commissie wil de gemeente Amsterdam de suggestie geven om in de Waterbuurt een ambachtelijke “doe het zelf” scheepswerf in te richten waar met enige deskundige begeleiding “authentieke” schepen onderhouden, gerestaureerd en eventueel gebouwd kunnen worden. In Rotterdam is een dergelijke werf in de Oude Haven een groot succes gebleken en een trekpleister voor schippers en publiek.

Over het verkeer kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt:

- De loopafstand van de noordoostpunt van de Noordbuurt naar de enige tramhalte op het Steigereiland is nogal groot.
- De kruising van trambaan en verkeersweg om over te gaan van zijligging op het Zeeburgereiland naar middenligging op het Haveneiland is gesitueerd op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland. Dat houdt in dat de tram in zijligging het Steigereiland passeert. Voor de auto-ontsluiting van de Noordbuurt is dit gunstig, omdat er bij de oostelijke aansluiting geen kruising van de trambaan optreedt.

Consequentie van het voorgaande is, dat er op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland een kruising ligt. De weg is uitgevoerd als tweestrooksverbinding. In het SPvE Haveneiland is gesteld dat de route vanaf het Steigereiland wordt gesplitst in de stadsstraat en de boulevard. In het SPvE Steigereiland staan geen verkeersprognoses. Het lijkt nuttig te bezien of de capaciteit van de Steigerdam voor het autoverkeer in overeenstemming is met de verwachte intensiteit. Als er een file staat, kan de tram ook niet eenvoudig kruisen. **Het is aan te bevelen de verkeersprognoses te actualiseren om te kunnen nagaan of problemen op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland zullen optreden.**

- De parkeernorm van één auto per woning inclusief bezoekers parkeren is laag en kan leiden tot sociale spanning. Dat merkte de Commissie reeds op in haar advies d.d. 13 augustus 1996 (blz. 5). Als er onvoldoende plaats is kan de norm verruimd worden ten koste van openbare ruimte, zo staat op blz. 29 van het SPvE Steigereiland. Op het Steigereiland lijkt alleen het wijkpark daartoe nog ruimte te bieden. **Het komt de Commissie voor dat het ambitieniveau van één auto per woning te laag is en dat het beter is direct met een hogere norm te rekenen en daarvoor voldoende ruimte te reserveren. Ook de gehanteerde parkeernorm voor bedrijven van één parkeerplaats per 125 m² bedrijfsvloeroppervlak lijkt aan de lage kant te zijn zeker; als die norm geldt inclusief bezoekers van de bedrijven.**
- De modal split voor IJburg die is aangegeven in de NvU en de betekenis daarvan voor het Steigereiland worden niet behandeld in het SPvE Steigereiland.
- De Commissie beveelt aan de ontwikkelingsmogelijkheden na te gaan voor vervoer over het water tussen IJburg en de omgeving.

3.2.9

De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland

De belangrijkste relaties voor het Steigereiland met de omgeving buiten IJburg zijn die met het Zeeburgereiland en met de Diemerzeedijk. In paragraaf 3.1. van dit advies is al aangegeven dat de beslissing om het Zeeburgereiland gedeeltelijk als woningbouwlocatie te ontwikkelen van positieve invloed is op de samenhang

